

Lidköpings kommun

kommun@lidkoping.se

2020-03-13

1 (22)

Dnr-SI 2019:6917

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid De la Gardiegymnasiet, enhet 6 i Lidköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på De la Gardiegymnasiet, enhet 6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid De la Gardiegymnasiet, enhet 6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt (långsiktigt planerat) jämställdhetsarbete på enheten.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade och samlade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna bör arbeta för att gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier tillämpas i arbetet för att öka elevernas studiero. Arbetet med studiero bör bli mer samlat och tydligt.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 11 september 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6917) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Utifrån analysen av resultaten genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. När det gäller ledning och organisation visar granskningen att rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Rektorn ser till att ett lärande sker i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av lärarna, bland annat genom att nya lärare får en planerad introduktion. På skolan saknas dock ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn har visserligen kännedom om hur till exempel elevernas kunskapsresultat ser ut utifrån ett genusperspektiv, men ett strategiskt arbete på skolenheten som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas sker inte i verksamheten vid tiden för granskningen.

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen och vidtar vid behov åtgärder

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Utifrån analysen av uppföljningen genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. I

dokumentet "Kvalitetsredovisning enhet 6 med programmen BF, HA, HT, VO Läsår 2018/2019" som bifogats informationsinhämtningen inför granskningen redogörs bland annat för det årshjul skolenheten och huvudmannen följer för uppföljning av verksamheten. Här framgår att varje år i oktober följs kunskaper, utveckling och lärande specifikt upp och arbetet med normer och värden följs upp varje år i december. Dessutom görs en sammanfattande uppföljning i skolenhetens kvalitetsredovisning varje år i oktober. I kvalitetsredovisningen redovisas bland annat andel elever med gymnasieexamen, genomsnittlig betygspoäng för avgångselever, andel avgångselever med godkända betyg i alla ämnen och genomsnittlig betygspoäng för ett urval kurser för elever i årskurs 1 per program. Redovisningen sker per program, över tid och uppdelat på kön. Resultaten på nationella prov i förhållande till kursbetyg kommenteras också. Dokumentet innehåller även en bedömning av måluppfyllelsen av värdegrundsarbetet. Rektorn beskriver i informationsinhämtningen att utifrån analysen av resultaten har rektorn beslutat om utvecklingsåtgärder för att öka måluppfyllelsen. Dessa anges innevarande läsår vara att främja närvaro och kvalitet i undervisningen, att öka programidentitet, att varje elev ska känna trygghet och förstå betydelsen av att genomföra arbetsplatsförlagt lärande (APL) samt att varje elev ska nå kunskapskraven. I intervju beskriver rektorn närmare de insatser som vidtagits. Till exempel har fortbildningsinsatser genomförts för utveckling av undervisningen. När det gäller att utveckla programidentiteten har arbetslagen både bjudit in representanter för branschen till skolan och genomfört studiebesök. För att eleverna ska förstå vikten av att genomföra sin APL har rektorn och lärarna bland annat arbetat med att förtydliga vilka kurser och moment som ingår i APL och har också genomfört motiverande samtal. Rektorn följer upp effekterna av insatserna, förutom genom uppföljning av kunskapsresultaten, bland annat genom elevenkäter och medarbetarsamtal. Han kommenterar att i den senast genomförda elevenkäten har skolenhetens resultat i stort förbättrats inom alla områden utom ett – studiero. I medarbetarsamtalen tas skolenhetens prioriterade utvecklingsområden upp, och varje lärare får individuella mål formulerade utifrån dessa.

Granskningen visar vidare att rektorn fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. I informationsinhämtningen uppger rektorn att inom skolenheten ser rektor över vilka kurser som innehåller yrkespraktiska moment och behöver genomföras i mindre grupperingar. Uppföljning av detta sker läsårsvis genom analys och dialog med arbetslagsledare som i sin tur stämt av med berörda lärare. Rektorn beslutar, utifrån information på möten med elevhälsteamet, om placering av skolenhetens resurspedagoger. Uppföljning av dessa resurser sker med berörd arbetslagsledare inför nästa års organisation. Rektorn säger i intervju att han också har möten med resurspedagogerna. Av

informationsinhämtningen framgår vidare att det finns en gemensam resursfördelningsmodell för hela De la Gardiegymnasiet för kompensatoriska insatser som bland annat utgår från elevernas socioekonomiska bakgrund, meritvärden från årskurs 9 och betygsresultat för skolenheten tidigare år. Resurser som finns att tillgå och fördela är elevhälsans professioner, speciallärare och lärare som tillhör Flexibla insatser för lärande (FL), en verksamhetskoordinator samt ytterligare resurser för att anställa stödresurser vid specifika behov. Skolenhet 6 får, enligt rektorn, en stor del av denna resurs. Han beskriver i intervju att denna till exempel har använts som "extralärare" i klasser/grupper, särskilt stöd till enskilda elever och handledning till nyutexaminerade lärare. Rektorn säger också att en återkoppling med rektorn som gäller genomfört arbete av "extralärarna" sker en gång per termin.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

När det gäller ledning och organisation av det pedagogiska arbetet visar granskningen att rektorn leder detta utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Rektorn ser också till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av lärarna, bland annat genom att nya lärare får en planerad introduktion. Organisation av skolenheten, som rektorn beskriver i informationsinhämtningen, innebär att lärarna är organiserade i programvisa arbetslag som träffas varje vecka. Arbetslagens arbete leds av arbetslagsledare, som tillsammans med rektor och skoladministratör utgör skolenhetens ledningsgrupp. Av intervjuer vid granskningsbesöket framkommer att, från och med vårterminen 2020, ingår även en biträdande rektor i denna grupp. Vidare framkommer i informationsinhämtningen och i intervjuer att i arbetslagen behandlas frågor såsom utvecklingsarbete av programmets verksamhet inklusive systematiskt kvalitetsarbete, elevhälsoarbete, praktiska frågor och kollegiala samtal. Elevhälsoteamet besöker arbetslagen ett antal gånger per termin för att planera främjande och förebyggande arbete såväl på individ-, grupp- och organisationsnivå. Lärarna träffas också i programvisa eller skolövergripande ämnesträffar. Syftet med dessa träffar är att bland diskutera betyg och bedömning samt diskutera undervisning.

När det gäller det kollegiala lärandet framkommer i granskningen att det på De la Gardiegymnasiet finns skolövergripande lärgrupper där all personal med elevkontakt deltar. Lärgrupperna är tvärgrupper mellan alla skolenheter och förstelärarna leder och stödjer arbetet. De övergripande rubrikerna för detta kollegiala lärande är kvalitet i undervisningen och att främja närvaro. Lärgruppernas arbete ska utgå från vetenskap och arbetet dokumenteras i en särskild dokumentationsmall. Vidare anordnas

fortlöpande föreläsningar för alla lärare på De la Gardiegymnasiet för att bidra till utveckling av lärgruppernas, arbetslagens och ämnesarbetslagens arbete.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av lärarna. Rektorn berättar i intervju att han gör detta genom att besöka arbetslagen, ha dialog med arbetslagsledarna och ställa frågor, till exempel om hur lärarna arbetar med extra anpassningar, på medarbetarsamtal. När det gäller introduktion av nyanställda lärare säger rektorn och lärare i intervju att dessa får en introduktionsutbildning gemensam för hela De la Gardiegymnasiet. Lärare berättar vidare att arbetslagsledaren ger stöd till den nyanställda och alla i arbetslaget hjälper till och ofta är en lärare som undervisar i samma ämne utsedd till mentor.

Det sker ett arbete kring jämställdhet på skolenheten, men arbetet är inte tillräckligt strategiskt utformat

Skolinspektionens granskning visar emellertid att det saknas styrning och ledning av ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Visserligen sker till exempel analys av elevernas kunskapsresultat och kartläggningar gällande elevernas upplevelse av bland annat trygghet och studiero uppdelat på kön, men några mer systematiska och kontinuerliga åtgärder förekommer inte. Av informationsinhämtningen framgår att rektorn i det systematiska kvalitetsarbetet analyserat elevernas resultat utifrån kön. Rektorns analys visar bland annat att det, särskilt på två av programmen på skolenheten, finns mycket stora skillnader mellan kvinnors och mäns resultat. Rektorn kommenterar att detta är en utmaning som skolenheten kommer att arbeta vidare med – hur de kan utveckla undervisningen för att utmana/stötta de manliga eleverna att nå högre måluppfyllelse. Vidare framgår det i det systematiska kvalitetsarbetet att även resultaten av elevernas upplevelse av trygghet och studiero följs upp uppdelat på män och kvinnor. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer också att det på skolenheten görs uppföljningar av resultaten utifrån könsperspektiv. Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framkommer inga exempel på ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten, medan rektorn säger att man i utvecklingssamtalen försöker motivera pojkarna och att pojkarna också stöttas genom att eleverna håller sina egna utvecklingssamtal.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt (långsiktigt planerat) jämställdhetsarbete på enheten.

Skolinspektionens granskning visar att det på De la Gardiegymnasiet enhet 6 inte finns ett tydligt strategiskt arbete gällande jämställdhet. Rektorn behöver påbörja ett mer strategiskt arbete inom detta område. Skolinspektionens granskning visar att, förutom analys av elevernas kunskapsresultat och resultat av trygghetsenkäter uppdelat på kön, sker inga mer systematiska och kontinuerliga åtgärder i frågan.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Skolan ska också bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan till exempel vara att rektorn på medarbetarsamtal med lärarna systematiskt följer upp utbildningens arbetsformer och organisering för att säkerställa att ingen elev missgynnas på grund av könstillhörighet. Ett annat sätt kan vara att rektorn utformar gemensamma strategier på skolenheten för hur jämställdhet tas upp i undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolenheten verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar lärarnas undervisning och arbete. Det kan rektorn till exempel göra genom att följa upp de moment som ges inom ramen för ämnesplanernas centrala innehåll, som handlar om jämställdhet, tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn leder och styr ett strategiskt (långsiktigt planerat) jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vid behov vidtar åtgärder.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att eleverna får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Detta innebär att den är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna och det förekommer också sammanfattande avslut. Undervisningens innehåll och arbetssätt är mestadels anpassat till aktuell elevgrupp. Det innebär att arbetet emellanåt anpassas, stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Dock är arbetet mestadels inriktat på att stimulera och utmana de elever som har svårt att nå kunskapskraven och arbetet med att särskilt utmana de elever som nått längre i sin kunskapsutveckling kan utvecklas. Undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och lärarna har generellt höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges i undervisningen strategier för sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande. På skolenheten saknas dock ett gemensamt arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Visserligen kan elever bli involverade i olika former av utvärderingar och också ha inflytande över planering av olika kurser och moment, men det är beroende på enskilda lärare om detta sker.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

I Skolinspektionens granskning framkommer att undervisningen på De la Gardiegymnasiet är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Sammanfattande avslut förekommer också. På samtliga lektioner som observerats i samband med granskningen ger lärarna eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis gå runt i klassrummet och instruera och stötta under elevernas enskilda arbete eller arbete i grupp. Elever berättar i intervju att de får den hjälp de behöver på lektionerna, även om man måste vänta på sin tur. Eleverna tillägger att de också kan få mer hjälp i till exempel matematik utanför lektionstid några gånger i veckan. På flertalet av de lektioner som observerats har läraren i förväg skrivit upp lektionsplaneringen på tavlan, och på en av dem hänvisar läraren till den planering som finns på lärplattformen och går också kortfattat igenom den muntligen. Under inledningen av en majoritet av de observerade lektionerna sätts lektionen in i

sitt sammanhang genom att läraren återknyter till föregående lektion i kursen. Några av lektionerna avslutas genom att läraren berättar vad som ska hända på nästa lektion i kursen. Sammanfattningar av hur arbetet fungerat, antingen genomförda av eleverna eller läraren själv, förekommer också. Det finns, vid tiden för granskningen, vissa gemensamma regler för inramningen av lektionerna på skolenheten. Av lektionsobservationer och intervjuer med både representanter för elevhälsan och lärare framkommer att det finns gemensamma överenskommelser gällande att alla lektioner ska ha ett "startblock" där eleverna hälsas välkomna och en presentation sker av hur lektionen ska se ut. Planeringen ska också presenteras skriftligt. Lektionerna ska också ha ett tydligt avslut, men hur detta utformas är mindre formaliserat. Rektorn säger i intervju att han inte har beslutat om detta, utan att det vuxit fram bland annat genom det kollegiala lärandet på De la Gardiegymnasiet. När det gäller variation i undervisningen uppger representanter för elevhälsan att lärarna är bra på detta. Elever och lärare säger i intervju att lärarna använder många olika arbetssätt i undervisningen såsom genomgångar, filmvisning, enskilt arbete, grupparbete, praktiska och teoretiska uppgifter med mera. Även redovisningsformer varierar mellan till exempel muntliga redovisningar, prov och inlämningsuppgifter. När det gäller att undervisningen är fokuserad på de nationella målen säger representanter för elevhälsan att kopplingen till ämnesplanerna finns med i undervisningen. Av intervjuer med elever och lektionsobservation framkommer att nya kurser eller moment oftast startar med att läraren går igenom ämnesplanen och det centrala innehållet med eleverna. När det gäller undervisningen som bedrivs som arbetsplatsförlagt lärande (APL) framgår av informationsinhämtningen att ett utvecklingsarbete har genomförts på skolenheten som bland annat inneburit att programmets yrkeslärare har sett över och tydliggjort de arbetsuppgifter som ingår i APL och dess kopplingar till kunskapskraven i de olika kurserna.

Mestadels stimuleras och utmanas eleverna i undervisningen

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt mestadels är anpassat till aktuell elevgrupp. Det innebär att arbetet emellanåt anpassas, stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Dock är arbetet mestadels inriktat på att stimulera och utmana de elever som har svårt att nå kunskapskraven och arbetet med att särskilt utmana de elever som nått längre i sin kunskapsutveckling kan utvecklas. På samtliga av de observerade lektionerna är innehållet detsamma för samtliga elever och arbetsuppgifterna är av samma svårighetsgrad. Elever uppger i intervju att det finns extrauppgifter att göra i de flesta ämnen om man är klar med "grundplaneringen" för lektionen eller momentet. Representanter för elevhälsan beskriver i intervju att mycket arbete sker med extra anpassningar på gruppnivå. Anpassningarna blir då som en grundstrategi i

undervisningen som kommer alla elever till del, tillägger de. Lärare uppger i intervju att arbetet med anpassning sker framför allt inriktat på att få alla elever godkända. När det gäller att utmana de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling framkommer i intervjuer med både representanter för elevhälsan att detta är ett utvecklingsområde på skolenheten, då dessa ofta får "klara sig själva".

Vidare visar granskningen att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och att lärarna generellt har höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges i undervisningen strategier för sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande. Under några av de observerade lektionerna ger lärarna uppmuntran till hela klassen genom att till exempel säga "Bra synpunkter! Vad bra ni hänger med!" eller "Kul att se att ni kommit igång så bra". Flera av lärarna berömmar enskilda elevers arbete genom att exempelvis säga "Jättegod reflektion", "Bra fråga" och "Det här kan du ju!". Elever berättar i intervju att deras lärare gör sitt bästa med undervisningen och förväntar sig att eleverna också ska göra sitt bästa. Lärarna "peppar" eleverna och använder olika metoder för att skapa intresse, som till exempel att dramatisera olika scenarion eller fråga eleverna hur de vill genomföra sina uppgifter. Representanter för elevhälsan säger i intervju att lärarna har höga förväntningar på elevernas kunskapsutveckling, men tillägger att ibland har dock inte eleverna förutsättningar och strategier att möta dessa. Strategier för sitt eget lärande får eleverna bland annat direkt i undervisningen och också genom specialpedagogens genomgångar av "studieteknik" med alla klasser i årskurs 1 samt individuell handledning av elever, uppger både representanter för elevhälsan och elever i intervju.

Eleverna behöver på ett samlat sätt göras delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten saknas ett gemensamt arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Visserligen kan elever bli involverade i olika former av utvärderingar och också ha inflytande över planering av olika kurser och moment, men det är beroende på enskilda lärare om detta sker. I skolenkäten för elever i årskurs 2 våren 2019 låg det samlade resultatet för området elevinflytande för De la Gardiegymnasiet enhet 6 under snittet i riket gällande samtliga medverkande skolenheter i årskurs 2 på gymnasieskolan. Av intervjuer med elever och lärare framgår att elever i varierande grad kan få ge sin syn på hur upplägget av undervisningen har varit genom till exempel muntliga eller skriftliga utvärderingar. Det är dock upp till varje lärare att bestämma i vilka former och hur ofta utvärdering sker. Enligt eleverna finns det lärare som ofta låter eleverna utvärdera, medan andra aldrig gör det. När det gäller elevernas

delaktighet i planering av undervisningens innehåll säger några av eleverna i intervju att de i något ämne skriftligt fått beskriva vad de vet om ämnet i förväg, och några andra av eleverna berättar att det kan handla om att läraren inför momentet gör en tankekarta på tavlan tillsammans med eleverna. Huruvida dessa kartläggningar påverkat undervisningens innehåll råder delade meningar om bland eleverna. I övrigt kan eleverna, uppger de, ha mer inflytande över arbetssätt, examinationsformer och tider för inlämningar av uppgifter och prov. Några av eleverna säger att de har mer inflytande i inriktningskurser på programmet än i de gymnasiegemensamma ämnena. Några lärare säger i intervju att det kan vara ett utvecklingsområde att tydliggöra för eleverna vad elevinflytande är – formellt i klassråd eller kontinuerligt i undervisningen. En av dem nämner att man som lärare ofta slits mellan bland annat kunskapskraven och elevernas inflytande. Rektorn säger i intervju att ansvaret för elevinflytande i undervisningen mestadels ligger på lärarnivå, men att han ställer frågor om detta inom ramen för yrkesrollen i medarbetarsamtal.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade och samlade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på De la Gardiegymnasiet 6 behöver utvecklas ett samlat och varierat arbetssätt för att öka elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Även om eleverna ges tillfälle att påverka exempelvis arbetssätt och att det ges tillfällen för utvärdering, ges eleverna begränsade möjligheter att kontinuerligt påverka och utvärdera undervisningen i alla ämnen.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Enligt läroplanen ska läraren till exempel tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt utpekat ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så ett aktivt elevinflytande gynnas.

Även om undervisningen ska styras av läroplanen och ämnesplaner finns det utrymme för elevernas inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns

exempelvis utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive kurs. Vilka arbetsformer som bäst lämpar sig för att utveckla dessa kunskaper och hur det ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna resonera kring i syfte att de successivt kan kunna få ökat eget ansvar. Ett annat område som eleverna kan vara med och påverka är vilka läromedel som ska användas eller vilka examinationssätt som ska tillämpas. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförts med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska få ett underlag för att utveckla undervisningen. Dessa utvärderingar ska göras kontinuerligt, under terminens och kursens gång, inte bara i slutet av terminen eller kursen. Detta är särskilt viktigt om undervisningen inte fungerar, så att läraren har möjlighet att förändra upplägg och genomförande i befintlig undervisningsgrupp. Ett exempel på hur eleverna kan involveras i planeringen av undervisningen är att låta dem berätta om sina erfarenheter och föreställningar kring det undervisningen ska behandla.¹ Utifrån detta kan de sedan bidra med idéer om innehåll, arbetssätt och arbetsformer för det aktuella arbetsområdet.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare under ledning av rektorn arbetar aktivt och samlat för att öka elevernas delaktighet i både planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

¹ Giota, J. (2013) *Individualiserad undervisning i skolan – en forskningsöversikt*. Vetenskapsrådets rapportserie 3:2013, Stockholm, Vetenskapsrådet

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det på De la Gardiegymnasiet enhet 6 finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolenheten. Det finns också framtagna rutiner och förhållningssätt på skolenheten när det gäller att skapa studiero, men det framkommer i granskningen att inte alla lärare alltid agerar enligt dessa. Det finns inte heller någon uttalad samsyn för hur lärarna ska agera för att skapa en lugn miljö när studieron brister.

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolenheten

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete på De la Gardiegymnasiet enhet 6 för att skapa trygghet på skolenheten. I skolenkäten för elever i årskurs 2 våren 2019 låg det samlade resultatet för området trygghet för De la Gardiegymnasiet enhet 6 i paritet med snittet i riket gällande samtliga medverkande skolenheter i årskurs 2 på gymnasieskolan. I informationsinhämtningen framgår av dokumentet "Kvalitetsredovisning enhet 6 med programmen BF, HA, HT, VO Läsår 2018/2019" att skolenheten genomför liknande elevenkäter som Skolinspektionens årligen. Under rubriken "Bedömning av måloppfyllelse av värdegrundsarbetet" skriver rektorn bland annat att det finns ett strategiskt förebyggande arbete för att förhindra nättrakasserier på skolenheten och att skolans likabehandlingsarbete genomsyrar APL (arbetsplatsförlagt lärande). Andra förebyggande och främjande åtgärder, såsom att planen mot kränkande behandling går igenom med eleverna två gånger per år, att ett aktivt värdegrundsarbete sker och att arbetsmiljön är en punkt på varje klassråd, finns redovisade i dokumentet "Plan mot kränkande behandling inklusive samlad dokumentation rörande diskriminering, trakasserier och repressalier De la Gardiegymnasiet År 2019 – Enhet 6 – BF/HA/HT/VO" som bilagts informationsinhämtningen. Rektorn skriver i informationsinhämtningen att när det gäller den fysiska arbetsmiljön sker arbetsmiljörend, där skyddsombud, elevskyddsombud, arbetslagsledare och rektorn deltar, varje år. Vidare uppger rektorn att det i elevenkät framkom att skolenhetens lokaler belägna i källarplan upplevdes som en otrygg plats. Detta har åtgärdats genom att mer belysning har satts upp och att fler klasser blivit schemalagda där. När det gäller tryggheten på APL (arbetsplatsförlagt lärande) beskriver rektorn att eleverna under APL-perioderna är inne på skolan en dag varje vecka. Då diskuterar lärare och elever bland annat arbetsmiljöfrågor rörande APL-platserna. Det framkommer också i intervjuer med elever och rektorn att bland annat tryggheten på APL följs upp genom lärarnas besök på APL-platserna och de trepartssamtal som då genomförs. Eleverna uppger vidare i

intervju att de är trygga på skolan, och några av dem berättar att de har haft värdegrundsdagar. Några andra av eleverna säger att de har haft aktiviteter, såsom resor, för att eleverna i klasserna ska lära känna varandra bättre.

Arbetet med att skapa studiero bör bli mer samlat och tydligt

Granskningen visar att det finns framtagna rutiner och förhållningssätt på skolenheten när det gäller att skapa studiero, men det framkommer att inte alla lärare alltid agerar enligt dessa. Det finns inte heller någon uttalad samsyn för hur lärarna ska agera för att skapa en lugn miljö när studieron brister. I skolenkäten för elever i årskurs 2 våren 2019 låg det samlade resultatet för området studiero för De la Gardiegymnasiet enhet 6 långt under snittet i riket för samtliga medverkande skolenheter i årskurs 2 på gymnasieskolan. Rektorn beskriver i informationsinhämtningen att all personal på skolenheten har deltagit i föreläsningar under rubriken "Fullföljda studier genom trygghet och studiero" av en forskare inom området och elevhälsan har utbildats i metoden sociografisk inventering. Rektorn uppger att detta lett till att det finns en medvetenhet om att samsyn i personalgruppen är "A och O" för att arbetet med studiero ska ge effekt. I intervjuer med bland andra lärare och representanter för elevhälsan framgår att det finns gemensamma regler på skolenheten som innebär att eleverna sitter i klassrummen enligt av lärarna förutbestämda placeringslistor och att det råder mobilförbud på lektionerna. Dock framkommer både i intervjuer och genom lektionsobservationer att inte alla lärare upprätthåller dessa regler. Elever säger exempelvis att deras lärare är olika stränga och att en del av dem "anpassat sig" efter eleverna. Granskningen visar också att det på skolenheten inte finns någon uttalad samsyn bland lärarna när det gäller att vidta åtgärder när studieron brister. Elever berättar i intervju att om det blir "stökigt" gör lärarna på olika sätt. En del kan till exempel skicka ut de elever som stör, medan andra låter alla elever i gruppen gå ut på en "bensträckare". Representanter för elevhälsan uppger i intervju att det är individuellt hur lärarna hanterar brister i studieron. Det handlar om lärmiljöer och ledarskap, tillägger de.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna bör arbeta för att gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier tillämpas i arbetet för att öka elevernas studiero. Arbetet med studiero bör bli mer samlat och tydligt.

Skolinspektionens granskning visar att det på De la Gardiegymnasiet enhet 6 pågår ett arbete med att skapa studiero, men rektorn och lärarna bör arbeta så att detta blir mer samlat och tydligt.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt läroplanen ska alla som arbetar på skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare framgår av läroplanen att skolans mål är att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin studiemiljö.

För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete. För att skapa en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna förtydligar arbetet kring studiero genom att arbeta för tydliga gemensamma strategier och förhållningssätt.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn analyserar skillnader i betyg mellan olika ämnen och program och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Rektorn analyserar också eventuella skillnader

² Skolinspektionen (2016c) *Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte med att det är lugnt, eleverna måste också lära sig något*, Stockholm: Skolinspektionen

mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Vad gäller lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg ger rektorn dem möjligheter att samverka, både inom skolenheten, med APL-platser och på skolövergripande nivå på hela De la Gardiegymnasiet.

Rektorn granskar och analyserar eventuella skillnader i betygssättning

Skolinspektionens granskning visar att rektorn analyserar skillnader i betyg i olika ämnen och program och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Han analyserar också eventuella skillnader mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att alla ämnesgrupper på De la Gardiegymnasiet har fått i uppdrag att göra betygsanalyser utifrån betyg som "sticker ut". Lärare berättar att de lärare som undervisar i ämnet Idrott och hälsa specifikt fått uppdrag av skolledningen att analysera varför elever på yrkesprogram generellt har lägre betyg än elever på högskoleförberedande program. Rektorn berättar i intervju att han blir inkopplad om arbetet med bedömning och betygssättning inte fungerar för någon lärare. Om det finns behov tar då rektorn hjälp, som en tredje part, av lärare med kunskaper i ämnet. Rektorn kan också skicka en fråga om betygssättning till specifika ämnesgrupper för att de ska "kalibrera" betygssättningen.

I informationsinhämtningen framgår av att rektorn i kvalitetsredovisningen redovisar förhållandet mellan resultat på nationella prov (NP) och kursbetyg i kurserna Engelska 5, Matematik 1a och Svenska 1. Eventuella avvikelser analyseras också. Till exempel förklaras den större avvikelsen mellan resultat på NP och kursbetyg i Svenska 1 än i Engelska 5 med att det i svenska ingår fler bedömningsmoment i kursen än vad som testas i NP. I Matematik 1a beror avvikelsen, enligt kvalitetsredovisningen, på att flera elever som uppnådde betyget F på NP visade godkända kunskaper i slutet av terminen. Av intervju med lärare framgår att skolenhetens ledningsgrupp (rektorn, biträdande rektorn och arbetslagsledarna) granskar statistik från klasserna och om det finns stora avvikelser mellan betyg och resultat på NP så tas det upp med berörda lärare.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen

Vad gäller lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömningar och betyg visar granskningen att rektorn ger dem möjligheter att samverka. I skolenkäten för pedagogisk personal våren 2019 angav 86 procent av de svarande att lärarna på skolenheten samarbetar kring bedömning. Av informationsinhämtningen och intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärarna på skolenheten har möten i olika grupper där bedömning och betygssättning diskuteras. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen ingår i skolövergripande ämnesgrupper och

ämnesträffar för programgemensamma ämnen sker utifrån respektive program. Ämnesansvariga lärare har också träffats i en övergripande grupp för hela De la Gardiegymnasiet där betyg och bedömning har diskuterats. Lärare säger i intervju att, förutom de formella grupperna, också finns möjligheter, och uppmuntras av rektorn, att på eget initiativ diskutera och sambedöma med andra lärare. Några av dem berättar att de genomför ämnesövergripande projekt och att de då sambedömer. Rektorn uppger i intervju att i de ämnen som omfattas av nationella prov sker sambedömning och samrättning för att skapa en naturlig arena för att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning. När det gäller att kvalitetssäkra betygssättning kopplat till kursmoment som APL omfattas av säger rektorn att när det gäller vård- och omsorgsprogrammet styr Vård- och omsorgscollege vilka kurser och moment som genomförs på APL och hur de ska provas. När det gäller de andra programmen på enheten säkerställs bedömning i trepartssamtal mellan lärare, elev och APL-handledare.

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Enhetschef

Signerat av: Roland Fallström

X Christina Sjögren

Föredragande

Signerat av: Christina Sjögren

I handläggningen av ärendet har även utredarna Katrin Söderlind och Gunilla Feiff medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15 januari 2020 och den 16 januari 2020. Besöket genomfördes av Christina Sjögren, Katrin Söderlind och Gunilla Feiff.

De la Gardiegymnasiet enhet 6 är en kommunal gymnasieskola belägen i centralorten i Lidköpings kommun. Läsåret 2019/2020 har skolenheten totalt 367 elever varav 28 går på introduktionsprogram. Övriga elever går på yrkesprogrammen barn- och fritidsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet. Skolenheten leds av en rektor.

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i De la Gardiegymnasiet enhet 6 i Lidköpings kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt (långsiktigt planerat) jämställdhetsarbete på enheten.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade och samlade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3:

- Rektorn och lärarna bör arbeta för att gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier tillämpas i arbetet för att öka elevernas studiero. Arbetet med studiero bör bli mer samlat och tydligt.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: